

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 06.03.2001, sp. zn. 4 To 9/2001

Číslo: 59/2001

Právní věta:

O zrušení peněžité záruky v přípravném řízení rozhoduje soud (soudce), který o jejím přijetí rozhodl (§ 73a odst. 4 tr. ř.).

Dojde-li však v tomto stadiu řízení ke změně příslušnosti soudu v důsledku postoupení věci jinému státnímu zástupci činnému mimo obvod tohoto soudu, rozhodne o zrušení peněžité záruky okresní soud, jehož příslušnost vyplývá z ustanovení § 26 tr. ř.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 06.03.2001

Spisová značka: 4 To 9/2001

Číslo rozhodnutí: 59

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Záruka peněžítá

Předpisy: 141/1961 Sb. § 26 odst. 2
§ 73a odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze zrušil k stížnosti M. M., manželky obviněného, usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 11. 2000 sp. zn. 7 Nt 247/2000.

Z odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 11. 2000 sp. zn. 7 Nt 247/2000 bylo rozhodnuto v trestní věci obviněného Ing. A. M. stíhaného pro trestné činy podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák. a porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. tak, že návrh M. M., manželky obviněného, na zrušení peněžité záruky ve výši 1 000 000 Kč přijaté usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 1. 1996 ap. zn. 5 To 931/95, sc podle § 73a odst. 4 tr. ř. zamítá.

Krajský soud své rozhodnutí odůvodnil tím, že po prostudování vyšetřovacího spisu zapůjčeného Městským státním zastupitelstvím v Praze dospěl k závěru, že důvody, které vedly k přijetí peněžité záruky, dosud nepominuly, protože obviněný je nadále stíhán i pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák., jímž měla být způsobena stamiliónová škoda, a je tedy stále ohrožen přísným

trestem. Dále poukázal na to, že trestní stíhání obviněného není dosud skončeno a obava, že by mohl uprchnout nebo se skrývat, s přihlédnutím k tomu, že disponuje značnými finančními prostředky a má obchodní i osobní vazby mimo území České republiky, i nadále trvá. Úvahy o tom, jaký trest může být obviněnému uložen, považuje krajský soud za předčasné v dané fázi řízení a vzhledem k tomu, že neshledal, že by pominuly důvody, pro které byla peněžitá záruka přijata, a přijetí písemného slibu s přihlédnutím k výši škod, které měl způsobit, nepovažuje za dostatečnou náhradu za vazbu obviněného, rozhodl tak, že návrh manželky obviněného zamítl.

Proti tomuto usnesení podala v zákonné lhůtě stížnost M. M., manželka obviněného. Vytkla v ní krajskému soudu, že při svém rozhodnutí vycházel z nesprávných skutkových zjištění, když konstatoval, že na skutečnostech, které vedly Krajský soud v Plzni k rozhodnutí o propuštění z vazby za současného přijetí peněžitě záruky, se nic nezměnilo. Má zato, že došlo k celé řadě změn, s nimiž se měl krajský soud řádně vypořádat. Poukázala zejména na to, že skutek, v souvislosti s nímž byl obviněný vzat do vazby, je v současné době posuzován jako trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 tr. zák., a tedy dochází ke změně trestní sazby trestu odnětí svobody, což považuje za podstatné pro posouzení, zda je nadále zapotřebí peněžitě záruky. Za významnou považuje dále i skutečnost, že se obviněný bezmála po dobu pěti let řádně dostavoval ke všem vyšetřovacím úkonům a prokázal svým chováním, že nehrozí obava z maření průběhu vyšetřování. Navíc mu byl odebrán cestovní pas a nehrozí nebezpečí jeho vycestování do zahraničí z důvodu jeho obchodních vazeb. Proto navrhla, aby bylo napadené usnesení zrušeno v celém rozsahu a ve věci bylo rozhodnuto tak, že peněžitá záruka se zrušuje.

Vrchní soud v Praze z podnětu podané stížnosti přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení, i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům:

Odvolací soud shledal, že krajský soud předtím, než na podkladě vyšetřovacího spisu přistoupil k posouzení odůvodněnosti návrhu M. M., manželky obviněného Ing. A. M., na zrušení peněžitě záruky, se měl důsledně zabývat otázkou své příslušnosti k projednání a rozhodnutí ve věci. Jakékoliv úvahy v tomto směru v napadeném rozhodnutí chybějí, ovšem vzhledem k tomu, že Krajský soud v Plzni ve věci rozhodl, zřejmě vycházel z ustanovení § 73a odst. 4 tr. ř., v němž je uvedeno, že peněžitou záruku zruší na návrh obviněného nebo osoby, která jí složila, anebo i bez návrhu, soud nebo soudce, který o jejím přijetí rozhodl, a toto ustanovení vyložil tak, že o zrušení záruky rozhoduje ten, kdo ji přijal. Vzhledem k tomu, že v daném případě byla přijata peněžitá záruka usnesením Krajského soudu v Plzni, dovedil, že tento soud je příslušný i k rozhodnutí o návrhu na její zrušení.

S tímto výkladem a aplikací ustanovení § 73a odst. 4 tr. ř. v posuzovaném případě se Vrchní soud v Praze neztotožnil, a to z následujících důvodů:

Není sporu o tom, že se konalo v trestní věci obviněného A. M. v době rozhodnutí Krajského soudu v Plzni o návrhu manželky obviněného na zrušení peněžitě záruky a stále se v současné době koná přípravné řízení, pro něž platí ustanovení § (8 tr. ř. o rozhodnutí o vazbě, o které rozhoduje soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce, a dále ani o tom, že rozhodnutí o vazbě podle § 73a tr. ř., konkrétně rozhodnutí o zrušení peněžitě záruky podle § 73a odst. 4 tr. ř. patří mezi úkony soudu v přípravném řízení, k jejichž provádění podle § 26 odst. 1 tr. ř. je příslušný okresní soud, v jehož obvodu je činný státní zástupce, který podal příslušný návrh. Nejsou pochybnosti ani o tom, že usnesením Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 3. 12. 1999 sp. zn. II. VZt 420/94, které bylo vydáno před usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 11. 2000, jímž byl zamítnut návrh manželky obviněného na zrušení peněžitě záruky, bylo rozhodnuto v trestní věci obviněného Ing. A. M. tak, že podle § 25 tr. ř. per analogiam se věc odnímá Krajskému státnímu zastupitelství v Plzni a přikazuje se Městskému státnímu zastupitelství v Praze. Tedy vzhledem k tomu, že byl příslušný jiný státní zástupce činný mimo obvod Okresního soudu Plzeň-město, který byl původně příslušný k úkonům v přípravném řízení podle § 26 odst. 1 tr. ř., podle § 26 odst. 2 tr. ř., došlo i ke změně

příslušnosti soudu v přípravném řízení.

Je třeba zdůraznit, že rozhodování o zrušení peněžitě záruky je závislé na posouzení otázky, zda na straně obviněného nadále trvají důvody vazby. Přitom rozhodování o vazbě podle § 72 odst. 1, 2 tr. ř. je ovládáno zásadou, že rozhoduje ten soud, jehož příslušnost odpovídá danému stadiu trestního stíhání, aniž by měla význam okolnost, kterým soudním orgánem byl obviněný vzat do vazby. To znamená, byl-li obviněný vzat do vazby soudcem určitého soudu v přípravném řízení, rozhoduje o dalším trvání vazby soudce tohoto soudu jen po dobu přípravného řízení, ovšem s výhradou změny příslušnosti soudu podle § 26 odst. 2 tr. ř., protože je dána souvislost mezi rozhodováním o vazbě a o zrušení peněžitě záruky jako institutu nahrazujícího vazbu, je logické, aby v obou případech rozhodoval stejný soud. Ve vztahu k ustanovení § 73a odst. 4 tr. ř. to znamená, že o zrušení peněžitě záruky musí rozhodovat ten soud, který jinak je oprávněn vzhledem k danému stadiu trestního stíhání rozhodovat o vazbě.

Z uvedeného je zřejmé, že zákonnou dikci uvedenou v § 73a odst. 4 tr. ř. slovy „soud nebo soudce, který o jejím přijetí rozhodl“ je třeba chápat pro případ, že o zrušení peněžitě záruky má rozhodovat soudce v přípravném řízení, tak, že je to soudce, který o jejím přijetí rozhodl, ale pouze tehdy, pokud v přípravném řízení nedojde ke změně příslušnosti soudu podle § 26 odst. 2 tr. ř.

Je tedy třeba uvést, že o zrušení peněžitě záruky podle § 73a odst. 4 tr. ř. má rozhodovat soudce, pokud se rozhoduje v přípravném řízení. Přitom požadavek, aby to byl soudce, který o přijetí peněžitě záruky rozhodl, lze dodržet jen tehdy, byla-li peněžitá záruka přijata v přípravném řízení a jestliže nedošlo ke změně příslušnosti soudu v přípravném řízení podle § 26 odst. 2 tr. ř. Jestliže k takové změně příslušnosti došlo, rozhoduje soudce nově příslušného soudu.

Protože v daném případě o návrhu manželky obviněného na zrušení peněžitě záruky rozhodl Krajský soud v Plzni poté, co byla věc obviněného přikázána Městskému zastupitelství v Praze, jeho rozhodnutí je výsledkem řízení, které vykazuje podstatnou vadu, neboť o věci rozhodl nepříslušný soud.

Vrchní soud v Praze tedy na podkladě stížnosti podané včas a oprávněnou osobou zjistil, že v posuzované věci rozhodoval nepříslušný soud, a nemohl proto podanou stížnost věcně přezkoumat, tj. i hlediska důvodnosti dalšího trvání peněžitě záruky, ale musel z uvedeného důvodu pro podstatnou vadu řízení podle § 149 odst. 1 tr. ř. napadené usnesení zrušit s tím, že o podaném návrhu na zrušení peněžitě záruky rozhodne soudce nově příslušného soudu, jemuž bude návrh postoupen, tj. příslušný Obvodní soud v Praze.